

Scenariusz katechezy-konsultacji synodalnej dla uczniów szkół średnich

Temat: Kościół synodalny.

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

- ✓ Poznanie istoty Kościoła jako wspólnoty podążającej razem ku Królestwu Bożemu.
- ✓ Budzenie wzajemnej odpowiedzialności za siebie duchownych i świeckich na drodze wiary.
- ✓ Udział w konsultacji synodalnej Kościoła.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Wiedza:

- ✓ Uczeń podaje definicję Kościoła jako wspólnoty wiernych;
- ✓ uzasadnia swoją odpowiedzialność za Kościół;
- ✓ wskazuje drogę synodalną jako komuniję, uczestnictwo i misję wiernych w życiu i działaniu Kościoła.

Umiejętności:

- ✓ Uczeń uzasadnia rolę Synodu w Kościele;
- ✓ wyjaśnia, dlaczego Kościół jest wspólnotą podążającą razem;
- ✓ wskazuje, w czym wyraża się odpowiedzialność za Kościół;
- ✓ dokonuje wartościowania postaw i zachowań w aspekcie synodalności.

Kształtowane postawy:

- ✓ Uczeń prezentuje postawę odpowiedzialności za wspólnotę wiernych jaką jest Kościół;
- ✓ podejmuje decyzję pogłębiania w sobie wrażliwość na dobro Kościoła;
- ✓ bierze odpowiedzialność za Kościół.

Metody, formy i techniki: analiza tekstu biblijnego, analiza obrazu, rozmowa kierowana, prezentacja multimedialna, konsultacja.

Środki dydaktyczne: Pismo Święte, tekst biblijny (slajd), logo Synodu (slajd).

1. Modlitwa

K. Rozpoczyna modlitwą za Synod:

Stajemy przed Tobą, Duchu Święty,
zgromadzeni w Imię Twoje.

Z Tobą jedynie, który nas prowadzisz;
zamieszkać w naszych sercach,
naucz nas drogi, którą mamy iść
i jak mamy nią podążać.

Jesteśmy słabi i grzeszni;
nie dozwól, abyśmy wprowadzali nieład.
Nie pozwól, by niewiedza sprowadziła nas na niewłaściwą drogę,
albo stronnictwo wpływała na nasze działania.

Niech w Tobie odnajdziemy naszą jedność,
abyśmy mogli razem podążać do życia wiecznego,
i abyśmy nie zbaczali z drogi prawdy
i tego, co jest słuszne.

O to wszystko prosimy Ciebie,
który działasz w każdym miejscu i czasie,
w komunii Ojca i Syna,
na wieki wieków.

Amen.

„Chwała Ojcu...”

2. Wprowadzenie

K. Dzisiejsza katecheza będzie odpowiedzią na zaproszenie Papieża Franciszka, skierowane do całego Kościoła, do wzięcia udziału w konsultacji synodalnej na temat: Kościół synodalny. Zanim jednak spróbujemy odpowiedzieć na zadane nam pytania, przypomnimy sobie co jest jedną z najbardziej charakterystycznych cech wspólnoty, do której należymy i poznamy znaczenie Synodu dla życia i misji Kościoła.

3. Słuchanie Słowa Bożego

Z Ewangelii wg. św. Jana:

Nie tylko za nimi proszę, ale i za tymi, którzy dzięki ich słowu będą wierzyć we Mnie; aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie, aby i oni stanowili w Nas jedno, aby świat uwierzył, żeś Ty Mnie posłał. I także chwałę, którą Mi dałeś, przekazałem im, aby stanowili jedno, tak jak My jedno stanowimy. Ja w nich, a Ty we Mnie! Oby się tak zespolili w jedno, aby świat poznał, żeś Ty Mnie posłał i żeś Ty ich umiłował tak, jak Mnie umiłowałeś. Ojczy, chcę, aby także ci, których Mi dałeś, byli ze Mną tam, gdzie Ja jestem, aby widzieli chwałę moją, którą Mi dałeś, bo umiłowałeś Mnie przed założeniem świata. (J 17, 20-24).

Papież Benedykt XVI, w katechezie dotyczącej modlitwy arcykapłańskiej Jezusa, której fragment przed chwilą przeczytaliśmy, stwierdza, że jest ona nieodłączna od Jego Ofiary, poprzez którą dokonało się nasze zbawienie oraz że w tej modlitwie Jezusa dokonało się „założenie Kościoła”. Staje się to szczególnie zrozumiałe jeśli rozważa się ją na tle żydowskiego święta prześlągania Jom Kippur.

W tym dniu najwyższy kapłan składa najpierw ofiarę za swoje grzechy, potem za grzechy stanu kapłańskiego, a na koniec całej wspólnoty ludu. Celem jest przywrócenie ludowi Izraela, który w ciągu roku popełnił różne wykroczenia, świadomości pojednania z Bogiem, świadomości, że jest narodem wybranym, «ludem świętym» pośród innych ludów. Modlitwa Jezusa nawiązuje do struktury tego święta. Tej nocy Jezus zwraca się do Ojca w momencie składania ofiary z samego siebie. On, kapłan i żertwa, modli się za siebie, za apostołów i za wszystkich, którzy w Niego uwierzą, za Kościół wszystkich czasów. Ofiara Starego Przymierza zostaje zastąpiona Ofiarą Chrystusa. Narodem Wybranym staje się Nowy Lud Boży. W ten sposób zostaje ustanowiony Kościół Chrystusowy.

Przedmiotem głównej części modlitwy Jezusa jest prośba o przyszłą jedność wierzących w Niego, tych którzy będą stanowili Jego Kościół. Jezus prosi o dar, który pochodzi z nieba i wywiera realny skutek na ziemi. Modli się, aby wszyscy stanowili jedno, „jak Ty, Ojczy, we Mnie, a Ja w Tobie”. Jedność chrześcijan z jednej strony jest rzeczywistością ukrytą w sercach osób wierzących, z drugiej strony musi ona być widoczna w świecie – musi być czymś bardzo praktycznym i konkretnym. Owa jedność ma stawać się źródłem skuteczności misji chrześcijańskiej w świecie. Jedność uczniów Chrystusa jest zatem czymś co stanowi istotę Kościoła. Stąd też Kościół to konkretna wspólnota, podążająca w jednym kierunku – ku Królestwu Bożemu; wypełniająca misję powierzona mu przez Chrystusa – głoszenie Ewangelii.

4. Kościół synodalny

W zrozumieniu pojęcia Kościół synodalny, na temat którego do rozmowy zaprasza nas papież, pomaga sięgnięcie do języka greckiego, z którego ono pochodzi. Greckie *synodos* dosłownie znaczy bowiem „chodzić razem” lub „być na wspólnej drodze” (*syn* – razem, *hodos* – droga). Prawdę tę w sposób obrazowy oddaje logo obecnie trwającego w Kościele synodu.

Kod QR
Logo synodu

K. Zadaje uczniom pytania na temat logo synodu

- Co przedstawia logo?
- Co oznacza drzewo?
- Jaki kształt przyjmuje to drzewo?
- Co znajduje się w centrum drzewa?
- Ile osób jest przedstawionych w logo?
- Kim są ci ludzie?
- Co te osoby robią?
- Czy któraś z osób szczególnie się wyróżnia, jest najważniejsza?

Widzimy ogromne drzewo, sięgające nieba. Jest to znak głębokiej żywotności i nadziei. W to drzewo wpisany jest krzyż Chrystusa. W jego centrum znajduje się Eucharystia, która świeci jak słońce. Poziome gałęzie rozchylające się jak dłonie lub skrzydła wskazują Ducha Świętego. Drzewo jest tu symbolem Trójcy Świętej i przypomina nam, że wszystko bierze swój początek od Boga.

Widzimy 15 ludzkich sylwetek. Przedstawiają one cały Lud Boży w jego różnorodności sytuacji życiowych, pokoleń i pochodzenia. Ta różnorodność podkreślona jest też dużą ilością jasnych kolorów. Wśród tych ludzi nie ma hierarchii, wszyscy są na tym samym poziomie: młodzi, starzy, mężczyźni, kobiety, młodzież, dzieci, świeccy, zakonnicy, rodzice. Biskup i siostra zakonna nie są przed nimi, ani naprzeciw nich, ale pomiędzy nimi.

Lud Boży jest w ruchu, w bezpośrednim nawiązaniu do etymologii słowa synod, które oznacza „iść razem”. Ludzi łączy ta sama wspólna dynamika, którą tchnie w nich to Drzewo Życia, od którego rozpoczynają swoją podróż.

Kościół synodalny to wspólnota podążająca razem, tą samą drogą, czyli wspólnie słuchająca Słowa Bożego, dzieląca się doświadczeniami wiary i życia, rozeznająca co Bóg przez te doświadczenia chce nam powiedzieć, jakie wskazać kierunki w realizacji powierzonej przez Chrystusa misji. Synodalność prowadzi zatem do rozbudzania w sobie ducha jedności, odkrywania woli Bożej i odczytywania nowych sposobów realizowania powierzonej Kościołowi misji.

Czym jest Synod?

Synod jest zebraniem kościelnym, zwoływanym przez uprawniony do tego organ, w celu konsultacji niektórych spraw związanych z realizacją misji Kościoła polegającej na odkrywaniu dróg, którymi Duch Święty chce prowadzić całą wspólnotę. Wyróżniamy Synod Biskupów, który służy całemu Kościołowi, zwoływany jest przez Papieża oraz Synody partykularne – dla określonej części Kościoła, np. Synod plenarny – dla kościołów diecezjalnych w tej samej Konferencji Episkopatu; Synod prowincjonalny – dla diecezji w obrębie danej metropolii oraz Synod diecezjalny – dla konkretnego Kościoła lokalnego.

W roku 2021, papież Franciszek zaprosił cały Kościół na Synod Biskupów, w którym zaproponował rozmowę właśnie na temat synodalności Kościoła. Papież chciał, aby odbył się on na trzech płaszczyznach. Najpierw w Kościołach lokalnych, tzn. w każdej diecezji, a przez to również w każdej parafii. Opracowane wnioski z tej konsultacji zostaną następnie rozważone i omówione na płaszczyźnie kontynentalnej. Wreszcie na końcu, w roku 2023, zebrane opinie zostaną przedstawione na XVI Zwyczajnym Zgromadzeniu Ogólnym, w którym będą brali udział biskupi z całego świata. W ten sposób papież chce wysłuchać opinii, pomysłów, pragnień wszystkich, którzy należą do wspólnoty Kościoła. Biorąc udział w Synodzie okazujemy swoją troskę o Kościół i przyczyniamy się do jego rozwoju.

Konsultacja synodalna

Papież postawił dwa główne pytania, które mają również nam pomóc w odkrywaniu na nowo, czym jest wspólnota Kościoła i co możemy zrobić, by była ona „bardziej” Kościołem, jakim chce Bóg.

Pierwsze dotyczy tego, jak obecnie wygląda „podążanie razem” Kościoła, którego misją jest głoszenie Ewangelii; drugie – do jakich kroków zaprasza nas Duch Święty, by jeszcze «bardziej» „podążać razem” drogą wiary.

Spróbujmy włączyć się w podejmowaną przez Kościół konsultację i odpowiedzieć na te pytania. Zapisane odpowiedzi prześlemy do koordynatorów diecezjalnych synodu jako wkład waszej klasy w odbywający się Synod Biskupów.

Istotą konsultacji synodalnej jest wzajemne wysłuchanie doświadczeń osób uczestniczących w rozmowie. Należy unikać wygłaszania opinii, poglądów. Generalnie, nie ma dobrych ani złych odpowiedzi. Wysłuchanie wzajemnych doświadczeń, czyli tego, „jak jest obecnie”, może rodzić inspiracje do tego, co możemy zrobić, by być „bardziej” wspólnotą, jakiej chce Chrystus.

Odpowiedź na te dwa główne pytania (przyświecające całej rozmowie) dokonuje się w oparciu o poniższe pytania szczegółowe, które służą pomocą w ukierunkowaniu konsultacji wokół zagadnień: „Podążania razem”, „słuchania i mówienia w Kościele”, „brania odpowiedzialności za wspólnotę”. Nie jest konieczne postawienie wszystkich tych pytań, można je też odpowiednio kształtować i rozbudowywać.

Syntetycznie zebrane wypowiedzi można przesłać do Diecezjalnych Koordynatorów Synodu w terminie do 31 stycznia 2022 r. na adres: synod.siedlce@gmail.com

Pytania szczegółowe:

Gdy mówimy o Kościele, kogo mamy na myśli?

Kim są ci, którzy nie są Kościołem?

Jak rozumiesz pojęcie „podążać razem” z Kościołem?

Kto może „podążać razem” z Kościołem?

Dlaczego niektóre osoby nie chcą iść drogą Kościoła? (nie żyją przykazaniem, nie uczestniczą w celebracjach kościelnych, nie przystępują do sakramentów, nie uczestniczą w katechizacji, itd.)

Co sprzyja „podążaniu razem” w Kościele?

Czy znasz jakieś przestrzenie działalności kościelnej, które są skierowane do młodych ludzi?

Jakie działania może podjąć Kościół, by realizując swoją misję głoszenia Ewangelii i będąc jej wiernym, był atrakcyjnym środowiskiem dla ludzi młodych?

Jakie przestrzenie istnieją w Kościele, w których młodzi ludzie są wysłuchiwać i mogą przedstawiać swoje potrzeby?

Czy wspólnota Kościoła, żeby pozostać wierna Ewangelii i Chrystusowi, może przyjąć wszystkie zgłaszane postulaty zmian? Jeśli nie – jakie może przyjąć, a jakich nie?

Kogo przede wszystkim powinniśmy słuchać w Kościele?

Z jakim nastawieniem słuchamy innych? Na ile jesteśmy otwarci na dialog, tzn. potrafimy zrewidować swoje stanowisko wysłuchawszy zdania innych?

W jaki sposób można ulepszyć dialog w Kościele?

W jaki sposób osoby świeckie biorą odpowiedzialność za Kościół?

Chrystus powierzył wszystkim chrześcijanom misję głoszenia Ewangelii, w jaki sposób młodzi ludzie realizują to zadanie?

Co utrudnia wzięcie większej odpowiedzialności za Kościół przez świeckich?

5. Modlitwa

„Wierzę w Ciebie, Boże żywy...”

Literatura

Benedykt XVI, *Z modlitwy Jezusa rodzi się Kościół. Audiencja generalna 25 stycznia 2021 r.*

https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/benedykt_xvi/audiencje/ag_25012021.html

Dokument Przygotowawczy XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów „Ku Kościołowi synodalnemu: komunizm, uczestnictwo i misja”. <https://episkopat.pl/dokument-przygotowawczy-xvi-zwyczajnego-zgromadzenia-ogolnego-synodu-biskupow-2/>

ks. K. Duszek, *Kościół synodalny. Komunizm – uczestnictwo – misja*. <https://diecezja.siedlce.pl/wp-content/uploads/2021/11/7.-katecheza-o-Ko%C5%9Bciele-synodalnym.pdf>

Opracowała: Milena Major